

MAGYAR FIGYELŐ

A NEMZETI JÖVŐ GONDJA

Minekünk magyaroknak elemünk — s itt van ideje, hogy végre bajaink legmélyebb gyökérokaiba ereszkedjünk — nem kereskedési elsőbbség, vagy dics- és hírvágy, sem vallásosságbul eredő elmélkedési szenv vagy a szép művészetek köre, vagy a magasb és fellengző tudományokban buvárkodás, s effélék, jöllehet végirányunkban ez is mind ki van tűzve, de azért nem elemünk, mellynek említésénél vérünket forrni, szívünket dobogni, idegeinket mintegy villany által érintve lenni éreznők; mert illyes valami, szavakkal le sem is írható csak akkor megyen bennünk végbe, s csak akkor emelkedünk földi erőnkön túl, és érezzük keblünket isteni tűztől hevülni, mikor alkotmányos szabadságunkról, nemzetiségünk fertőztetlenségéről van szó, mikor ezeket fenyegeti veszély, midőn ezeknek megmentése körül eped keblünk.

Alkotmányos szabadság, felemelkedett nemzetiség a mi elemünk, ez azon kutfő, mellyből mindennek folyni kell. — Ismerjük meg végkép paladiumunkat, s szünjünk meg örökleg csak keringeni életünk ezen egyedüli kutforrása körül, mellyet vagy mindig másutt kerestünk, vagy eléggé becsülni és vele józanul élni nem tudánk. S hogy ezt eddigelé — kivéve a nemzet lelkesbjeit, kik szinte csak sejdíték — a nagyobb rész egy lélekkel egy akarattal el nem ismeré, s mindig tétovázván, részint korlátlan függetlenségben keresé szabadságát, részint nemzeti életének mind nagyobb és nemesb kifejtése helyett, idegen elemekben kalandozott, s idegen vért szíva ereibe, mint például a latinságot és germanismust, maga magát tapodta örökleg — okozá, mikép már bizony a lélekharang pillanatára jutott a magyar, s rá nézve a koporsón kívül nem volt egyéb hátra, mint egy szégyenteli elbukásnak emléke.

Oh milly sokszor látám még mint gyenge fiú szegény atyámat búa merülve, s már akkor villant lelkemen keresztül, hogy magasbnak, valami sokkal nagyobb érdekünek kell hatni rá, mint családi vagy házéleti bajak keserőségeinek. Mert Epictetos elveivel megbarátkozott keresztény férfiú, mint ő vala, ilyféle győtrelmeket mosolylyal türt. Akkor nem birtam felfogni bánatait. Beh nagyok lehettek azok! Később tudám s most tudom, hogy nemzetünk alacsony létét gyászolta. A magyarnak naprul napra mélyebbre süllyedése, és azon reménynélküli nézet, miszerint nem sokára és elkerülhetetlenül fogna éltünk végórája ütni, okozá olly sokszori keserű epedésit. Felfogá-e, hogy ránk nézve csak úgy lehet még üdv, ha nemzetiségünk megmentését még alkotmányunk szeplőtlenése elibe tesszük, nem tudom. Tán nem tulajdonított a mind inkább lankadó testnek elég erőt

s életet halálos álmaiból kibontakozhatnia. S mióta annyi polgári erényekkel fénylő atyám, mint magyar reménytelen szállott sírjába, azóta meg nem szünőleg hasonlítgatóm más nemzetek életjeleit a magyarnak életfonalával össze; mikép kiismerném: van-e még feltámadása körül remény vagy nincs-e többé. Életem legmélyebb feladása ez vala. S mindenben tapasztalám, hogy e keleti rajnak de éppen virága — mert salakja e nemzetnek mint a legnemesbnek is van — már már kétségbe esik, s búban s mély melancholiában eped mindig valami után, mi előtte is ismeretlen. Míg más nemzetek a jelenben látszanak élni, s jellemzetük megelégedés és jó kedv, mintha már elérték volna a nagy természetbeni állásukat, osztályrészüknek már birtokában volnának; a magyar — kinek egész létét olly sötét titok fedi — vagy nem remél többé semmit, s a multban hiszi örökre eltemetve hir- s nevét, vagy a nagy idők folyamátul vár lelki sebeire írt, s néha de csak átfutó csillámként, a messze jövődöben sejti nemzeti fényét, s látja megnyilni égét.

(Gróf Széchenyi István:
A Kelet népe, 8—10. l.)

Felelős kiadó: Albrecht Dezső.

Minerva Rt. Kolozsvár. 5862 — Felelős vezető: Major József.